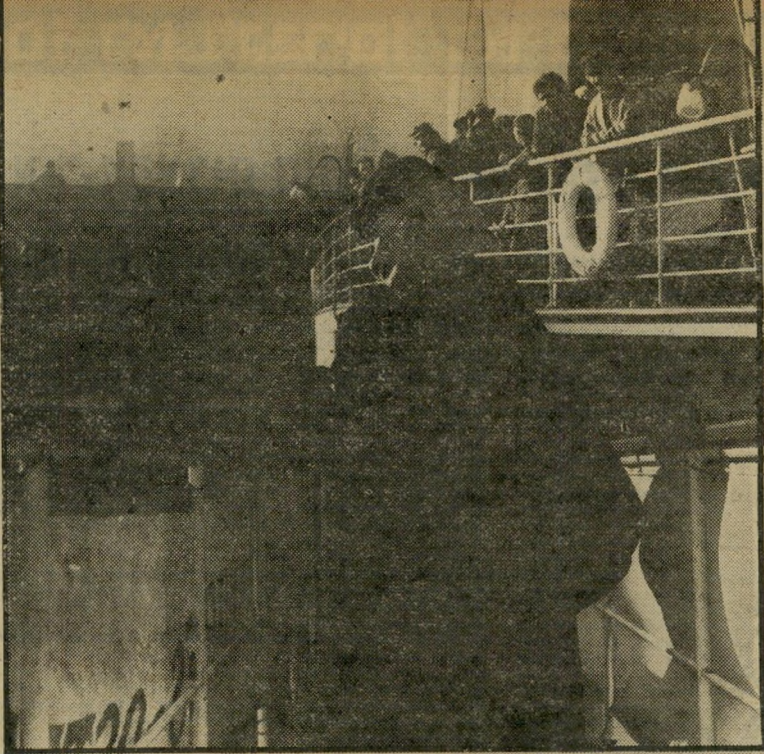

ג'ון מריק נולד ב־5 באוגוסט 1862 בעיר לסטר שבאנגליה. אמו היתה מורה בבית-ספר דתי ואביו נהג של קטר רכבת. האב עוב, כנראה, את הבית כאשר הבן היה עדיין תינוק, והאם נאלצה להכניס אותו למעון ציבורי, מוסד שבו הילדים היו צריכים להרוויח את מחיתם בזעת אפם. לכאורה, עוד סיפור בנוסח אוליבר טוויסט. אולם ג'ון מריק אינו אחד מבין המוני הנערים האומללים שהתגלגלו בשפתות הערים האנגליות בימי מלכותה של ויקטוריה. ג'ון מריק, לאסונו, היה מיקרה רפואי קלאסי, שנודע ברחבי העור למ בכינוי "אישה-פיל". הוא נפגע במחלה בשם נירופיברומאטיוזיס. זהו פגע מזור הגורם לעיוותי-גוף מחרידים, לגי דולי-פרא בעצמות וליצירת שכבות חרי מות של עור ובשר. הכינוי "עור-פיל", משום שמדובר בשיפולי עור התלויים מן הגוף כאונוני של פיל.

בלא תרופה. המחלה הזאת עדיין רווי חת עד עצם היום הזה, רופאים סבורים שאחד מתוך 3,000 איש עדיין לוקה בה. אם בימים של מריק לא ידעו להגדיר את המחלה, הרי שב־1980 לא מצאו לה תרופה. מילבד ניתוחים פלאסטיים תכרי פים המורידים את השכבות הגדולות. עם כל המור והמאיים שיש במחלה הזאת, עם כל הרגשת אי-הנוחות והסקרנות שהיא עשויה לעורר, אין בה, כמובן, דבר היכול להצית את הדמיון ולהוליד משהו דרמאטי. ייחודו של ג'ון מריק רק בכך שחלה בה, עדיין לא היתה סיבה להעמידו במרכז אחד המחזות המצליחים ביותר של גיוריורק בעשור האחרון, ול-אחרונה — במרכזו של סרט מצליח, מילבד נירופיברומאטיוזיס סבל מריק גם מהפי רעות קשות בכלייה-השימה. שהקשו עליו את הדיבור (שהיה מעוות ממילא בגלל

"אישה-פיל" כפי שהוא מופיע בציבור ככיסוי ראש כל המור והמאיים

צמיחתו של עור-פרא בתוך חלל הפה), וגם מפגיעה קשה בירך, שהפכה כל צעד לעינוי. אך כל הפגעים האלה עדיין לא היו מעלים אותו לדרגה גבוהה יותר מזו של מיקרה קליני מרתק, הנוכה למקום של כבוד הרפואה.

אחת המיפלצות. אבל ג'ון מריק היה יותר מזה. כשגילה אותו הד"ר פרד-ריק טריבס בלונדון-פארק לונדוני, מוצג לראווה כאחת המיפלצות, בתווך בין אשה מזוקנת לאיש הגבוה בעולם, היתה תגור בתו הראשונה איימה ופחד. הוא לא ראה מעודו מחזה מחריד כזה. התגובה השניה

היתה מדעית: עליו להציג את המיקרה החריג בפני קונגרס של רופאים. ותגובה שלישית: "אני מקווה שהאיש הוא אי-דיוט, שאם לא כן לא יוכל בוודאי לשאת את המראה של עצמו ואת גורלו".

אלא שבנקודה הזאת מתחילה הטרא-גדיה, המצדיקה את הפיכתו לגיבור ראשי של מחזות וסרטים. טראגדיה אישית, שי אפשר למצוא בה השלכות אנושיות רבות, שהן מעל ומעבר למקרה הקונקרטי של ג'ון מריק. פרדריק טריבס (שזכה מאוחר יותר לתור אר אצילות בגין מחקרו על מריק) גילה,

הצנזורה מתנכלת לסרט מטוגן

שברי מיסגלים מצולמים בצורה מצחיקה ביותר, הרבה מאד חזות חשופים ושום דבר אחר שיכול להזיק ולפגוע. המערבון השני מראה זוג המתעלס לפני הטלוויזיה, כאשר קריין החדשות וכל צוות-ההפקה של המהדורה מציצים בהם בהתלהבות כן המסך ומחאאים כפים לביצועיהם.

יכול להיות שהקטע הראשון פוגע בדת יידידותית, כלומר בכנסיה הקתולית. ולכן נאסר. מאחר והצנזורה אינה מוסד מיס-יוני, סביר יותר להניח, כי הסיבה שונה: שדיים נצמדים לדלת של מיקלחון הם שי-הציתו את חושניותם של הצנזורים הנכבדים עד כדי כך שלא יכלו להימנע בלילה מחלומות רטובים. אלה, כידוע, אטורים לפי חוקי הכשרות. אשר לקטע השני, ידוע ברבים שהטלוויזיה היא מכשיר לא מיסרי, וכשהיא משתפת במעשי זימה כמו התי-עלסות של גבר לאשה, צריך להתוך, מה שהצנזורים החמיצו בסרט, הם כמה פגרי עות חמורות ביותר בעם היהודי, שלא לדבר על גילויים של אנטי-שמיות לשמה.

יש כאן פארודיה על סרט-פעולה שבו כור שית אימתנית משתפת פעולה עם תלמיד ישיבה. זה עשוי להתפרש כעידוד לנישור אייתרובות עם "שיקסה שחורה" בשם קליאופטרה שוורץ! בקטע אחר מופיע כושי שרירי כדי לחלץ גבר חלשלוש מן הבעיות המנייות שלו, וזאת לצלילי הבאנו שלום עליכם. כלומר: מזהים עוצצמה, כוח, שתלטנות ובצבע שחור עם העם היי-הודי, וזו השמצה שלא תיסלח, יכאשר מציניים באורח פארודי את שמו של מפק סרטי קאראטה כ"ברונקוביץ", מבצבי נחש האנטי-שמיות מאחרי הצחוק הפיוע של עושי הסרט, כאילו רצו להגיד שהיהודים מרעילים את העולם בזבל תרביצי אגב, כל ארבעת המעורבים בעשיית סרט מטוגן הם בעצמם יהודים.

וברצינות: שוב מסתבר, כי הצנזורה הישראלית מוכנה לשאת מין בציריותי ה-נועות ביותר, כתנאי שמתייחסים אליו בחומרה, כאל מעשה הקשור לחלקים ה-אפלים ביותר של טבע האדם. אבל ברגע שהופכים את המין לבדיחה, זה כבר בלי-תינסבל. עוד מעט יגידו לנו שצריך ליה-נות מזה, ואז איזה טעם יהיה עוד לקיומה של המועצה לביקורת מחזות וסרטים?

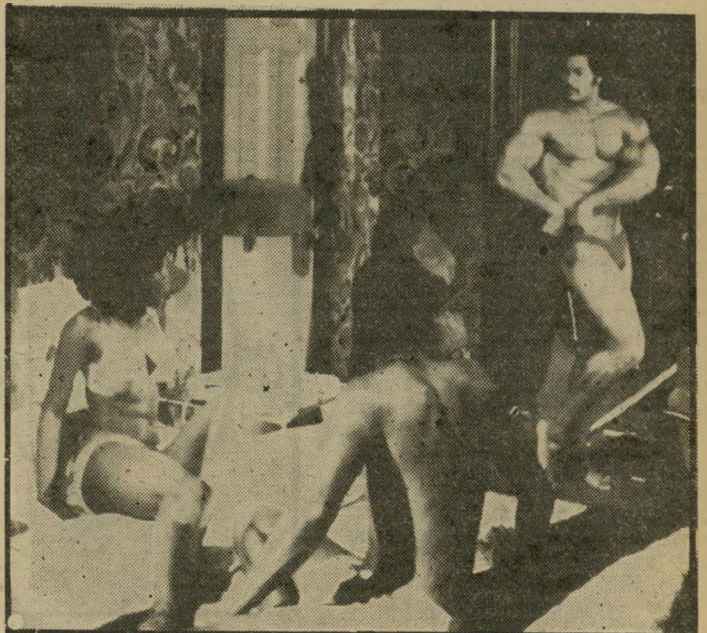
קטעים המוקצים-מחמת-מיאוס יתכווץ לקי צר יותר משהיה. ברור שאין שום אפשרות להפיץ אותו בבתי הקולנוע. אבל זה לא מטריד את זקני ציון. העיקר שסרט מטוגן לא יזכה לקלקל את המידות של עשה-הב-חירה.

לשם אינפורמציה: סרט מטוגן הוא מאמץ משותף של שלושת במאי טיטה נעימה ובמאי האחים בלון, שעשו יחדיו לפני שלוש שנים, באמצעים מועטים, זו שרשרת של סאטירות מטורפות, התוקפות את המסך הגדול ואת המסך הקטן.

מה שהפריע למגיני המוסר הצחורים שלנו, הם שני מערכונים. האחד הוא פא-רודיה על פירסומת לסרט פורנוגרפי על גערות בפנימיה קאתולית. רואים בו

זה זמן רב לא הזכירו את עוללות הר מועצה לביקורת מחזות וסרטים הידועה בציבור כצנזורה. רק ידיעה קטנה בהערו-נים, שבישרה, כי המועצה הפסידה במיש-פט נגד מפיק-סרטים ואף זכתה להספת מיסר חריפה מצד השופט, רמה שעדת אבירי המספרים מירושלים, עדיין רוכי בת. סרט אחר שפסלו, וחזרו ופסלו בהתי-מדה מעוררת התפעלות, מוכיח שהם נשי-ארו מבריקים, מפקחים ומעודכנים — כפי שהיו תמיד. גאוות העם כולו עליהם.

הסרט שהצנזורה מתעקשת לקצר ברי-בע שעה, לפני שיתן לו היתר להקרנה בקולנוע, נקרא סרט מטוגן. מאחר ואורכו של הסרט הוא כ-80 דקות (אורך של סרט רגיל הוא 90 דקות לפחות) ובלא שני ה-

גברתן בא לחץ גבר מבעיות מיניות כ"סרט מטוגן" הבאנו שלום עליכם

שלמרות שתי הבליטות הענקיות במצחו, הנפיחות האיומה של גולגלתו. (שהיתה בהיקף השווה למותניו של אדם רגיל) ושאר פגעים, שייצרו מראה מפחיד ומג-עיל, היה ג'ון מריק אדם רגיש, בעל נשי-מה פיוטית, שנוקז לחיבה באורח נואש. הניגוד המחריד שבין המראה החיצוני והי-אישיות, הוא שדירבן רבים לכתוב עליו, הן כתופעה היסטורית, הן כתופעה אנרי-שית והן כתופעה חברתית.

לא לגלות. אין טעם לדון עתה בהבי-דלים שבין גישת המחזה, שלא ירד מעל-בימות ברודוויי זה שלוש שנים, והסרט שיצא זה עתה לאור, די לומר שהמחזה עוסק בפרשה באורח סמלי יותר מאשר ריאליסטי. לדוגמה: השחקן הראשי, המ-גלם את מריק, אינו מאופר כדי להיראות כפי שהיה האיש בחיים; עליידי תנועה ומשחק הוא מעביר תחושה זו לקהל. הסרט, שהוא מדיום ריאליסטי יותר,

אנתוני הופקינס כד"ר טריבס ז"ר טריבס מאשפז את התגלית

ג'ון הרט בתפקיד ג'ון מריק מןאייגולה ל"אישה-פיל"

נמנע אמנם במשך רבע השעה הראשונה מהצגתו של "אישה-פיל" (העיתונאים הי-כותבים על הנושא מתבקשים לנהוג באור-תה הצורה) אבל לאחר מכן מוצעת לקהל רפליקה נאמנה של היצור המעוות, עד לפרטיו הקטנים ביותר. כך מקבל הסרט